

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO
(TAIS Nr. 26-10457)

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
1.	UAB „EPSO-G“, 2026 m. rugpjūčio 10 d. raštas Nr. 2026-SD-082	Nėra tikslinga nustatyti atskiros Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamos teisinių paslaugų pirkimų tvarkos, nes tokiais atvejais nėra vykdomas įprastas paslaugų teikėjo pasirinkimas viešojo pirkimo būdu ir nėra procedūrų, kurių taikymą reikėtų papildomai reglamentuoti. Atsižvelgiant į tai, nacionaliniu lygmeniu nustatant papildomą privalomą šių paslaugų pirkimų tvarką, kyla rizika susiaurinti 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų (toliau – Direktyva) 10 straipsnyje įtvirtintos išimties taikymo apimtį ir paneigti jos tikslą – užtikrinti galimybę operatyviai pasirinkti teisinį atstovą tais atvejais, kai atstovavimas teisme ar teisinės konsultacijos turi būti suteiktos nedelsiant dėl nuo perkančiosios organizacijos nepriklausančių procesinių terminų. Tuo atveju, jei visgi būtų laikomasi pozicijos, jog Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a), b) ir e) papunkčiuose nurodytų paslaugų įsigijimo tvarką reikia reglamentuoti, siūlome rinktis ne iškart griežčiausią variantą (reglamentuoti įstatymu ir Vyriausybės nutarimu), o sudaryti sąlygas perkančiosioms organizacijoms nuosekliai pereiti prie griežtesnio reguliavimo, t. y. leisti perkančiosioms organizacijoms pačioms nustatyti nurodytų paslaugų įsigijimo tvarką, laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo 17 str. 1 d. įtvirtintų viešųjų pirkimų principų – lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo. Taip būtų suvienodinama ir perkančiųjų organizacijų praktika, kadangi dalis iš jų turi	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Įstatymo projektu nėra siūloma Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nurodytoms teisinėms paslaugoms taikyti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytas viešųjų pirkimų procedūras ar nustatyti joms analogišką pirkimo režimą. Įstatymo projektu Vyriausybei suteikiami įgaliojimai nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką, o konkretūs reikalavimai būtų nustatyti įgyvendinamajame teisės akte. Direktyvoje 2014/24/ES nustatyta išimtis reiškia, kad joje nurodytoms teisinėms paslaugoms netaikomas Direktyvoje nustatytas viešųjų pirkimų režimas, tačiau savaime neužkerta kelio nacionaliniu lygmeniu nustatyti reikalavimus, susijusius su viešųjų lėšų panaudojimo pagrįstumu, skaidrumu ir kontrole, jeigu tokiais reikalavimais nėra paneigiama Direktyvoje nustatytos išimties esmė. Įstatymo projektu taip pat nėra nustatomi konkretūs procedūriniai reikalavimai, kurie ribotų galimybę operatyviai įsigyti teises paslaugas. Vien įgaliojimų Vyriausybei suteikimas savaime nesusiaurina Direktyvos 2014/24/ES 10 straipsnyje nustatytos išimties taikymo apimties ir nepaneigia galimybės

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		Komerinių pirkimų vykdymo tvarkos aprašus ir jais visuomet vadovaujasi.	skubiais atvejais operatyviai pasirinkti teisinį atstovą. Nepritartina ir siūlymui teisinių paslaugų įsigijimo tvarkos nustatymą palikti kiekvienai perkančiajai organizacijai atskirai. Viena iš Įstatymo projekto rengimą paskatinusių priežasčių yra šiuo metu egzistuojanti nevienoda ir fragmentuota valstybės ir savivaldybių institucijų bei įstaigų teisinių paslaugų įsigijimo praktika.
2.	Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, 2026 m. rugpjūčio 11 d. raštas Nr. 3-2631	Pažymėtina, kad 2027 m. pirmąjį pusmetį Lietuva pirmininkaus Europos Sąjungos Tarybai. Vienas svarbiausių šio laikotarpio teisėkūros prioritetų – Europos Komisijos inicijuota Viešųjų pirkimų direktyvų peržiūra, kuriai pasirengimas jau prasidėjo ir Europos Komisijos parengtas projektas bus pradedamas svarstyti 2026 m. rudenį. Atsižvelgiant į tai, kad šių direktyvų peržiūra yra viena iš Europos Komisijos prioritetinių teisėkūros iniciatyvų, numatomas intensyvus derybų procesas, apimantis dažnus Tarybos darbo grupės posėdžius, kompromisinių nuostatų rengimą ir aktyvų valstybių narių pozicijų derinimą. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, pirmininkaudama Tarybos Viešųjų pirkimų darbo grupei, bus atsakinga už šio proceso organizavimą ir sklandžią teisėkūros derybų eigą. Atsižvelgiant į tai, kad vykstant Europos Sąjungos lygmens deryboms bus svarstomi ir skaidrumo bei viešinimo reikalavimų pokyčiai išimčių taikymo atvejais, tikslinga įvertinti šių diskusijų rezultatus ir tik tuomet spręsti dėl galimų atitinkamų nacionalinio teisinio reguliavimo pakeitimų, siekiant užtikrinti nuoseklų ir su Europos Sąjungos teise suderintą teisinį reguliavimą bei išvengti poreikio nacionalines nuostatas keisti pakartotinai per trumpą laiką.	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad vykstanti Europos Sąjungos viešųjų pirkimų direktyvų peržiūra savaime nesudaro pagrindo atidėti Įstatymo projekto svarstymą. Įstatymo projektu nėra keičiama Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nustatytų išimčių apimtis. Vien aplinkybė, kad Europos Sąjungos lygmeniu vyksta teisėkūros procesas, savaime neturėtų būti pagrindas neribotam laikui atidėti nacionaliniu lygmeniu identifikuotų problemų sprendimą. Be to, Įstatymo projektu savaime nenustatomi konkretūs papildomi procedūriniai reikalavimai teisinių paslaugų įsigijimui. Konkretus reguliavimas būtų nustatomas Vyriausybės nutarimu, todėl jį rengiant galės būti įvertinta tuo metu aktuali Europos Sąjungos teisė, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija.

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		Paminėtina, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teisme šiuo metu svarstoma byla C-450/26, kurioje teismo prašoma pasisakyti dėl nacionalinio reguliavimo taikymo paslaugoms, kurioms Viešųjų pirkimų direktyvos nuostatos netaikomos. Manytina, kad sprendimas galėtų būti reikšmingas vertinant, ar nacionaliniu reguliavimu būtų galima nustatyti papildomus reikalavimus tokių paslaugų įsigijimui. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad 2022–2033 metų nacionalinės darbotvarkės korupcijos prevencijos klausimais įgyvendinimo 2026–2029 metų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 313, jau yra numatyta priemonė, susijusi su teisinių paslaugų pirkimų teisinio reguliavimo peržiūra, kurios įgyvendinimo terminas yra 2028 m. Atsižvelgiant į tai, taip pat į numatomus Europos Sąjungos viešųjų pirkimų teisinio reguliavimo pokyčius bei nacionalinio lygmens procesus, siūlytina šiuo metu siūlomo projekto nesvarstyti ir jo svarstymą atidėti, kol bus kompleksiskai įvertinti šių procesų rezultatai.	
3.	Lietuvos savivaldybių asociacija, 2026 m. rugpjūčio 13 d. raštas Nr. SD-2026/524	Siūlomas nacionalinis reguliavimas ne tik neatitiktų ES viešųjų pirkimų teisės dvasios ir sisteminės logikos, bet ir sukurtų prielaidas pažeisti valstybės ar savivaldybės institucijų teisę į veiksmingą teisinę gynybą teisme, keltų grėsmę konfidencialumui bei nepagrįstai apribotų teisinių santykių lankstumą. Skelbiant pirkimo dokumentus atstovavimo teisme paslaugoms pirkti, perkančioji organizacija būtų priversta viešai aprašyti pirkimo objektą, ginčo esmę, reikalaujamą kvalifikaciją ir vertinimo kriterijus – taip kitai šaliai (atsakovui ar ieškovui) būtų atskleidžiama perkančiosios organizacijos teisinio ginčo sprendimo strategija, silpnosios teisinės pozicijos vietos ir planuojami procesiniai veiksmai. Tai suteiktų nepagrįstą procesinį pranašumą oponentui teisme ir sukeltų žalą viešajam interesui.	Neatsižvelgta Pastaboje nurodytos rizikos iš esmės siejamos su prielaida, kad, priėmus Įstatymo projektą, Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nurodytoms teisinėms paslaugoms būtų nustatytos įprastiems viešiesiems pirkimams būdingos procedūros. Įstatymo projektu nėra panaikinamos Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nustatytos išimtys ir šiose nuostatose nurodytoms teisinėms paslaugoms nėra siūloma taikyti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų viešųjų pirkimų procedūrų. Įstatymo projektu Vyriausybei tik suteikiami įgaliojimai

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		Teisminiai procesai dažnai prasideda netikėtai, pvz., gavus ieškinį, pritaikius laikinas apsaugos priemones ir pan. Teisės aktai nustato trumpus atsiliepimų ar ieškinių pateikimo terminus. Net ir trumpos pirkimų procedūros gali užtrukti nuo kelių savaičių iki kelių mėnesių, be to ir jos galėtų būti apskųstos. Tokiu atveju, perkančioji organizacija rizikuotų praleisti procesinius terminus ir pralaimėti bylą dėl procedūrinių priežasčių, o tai padarytų tiek finansinę, tiek reputacinę žalą valstybei ar savivaldai. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad pakeitimu siekiama nustatyti „aiškius, vienodus ir objektyvius tokių paslaugų įsigijimo reikalavimus, grindžiamus skaidrumo, konkurencijos ir racionalaus lėšų naudojimo principais“. Tačiau teismo atstovavimo atveju pigiausias teisininkas gali nesuteikti reikiamos kvalifikacijos sudėtingoje byloje, be to neįmanoma iš anksto apibrėžti „galutinio rezultato“ ar įvertinti teisininko įžvalgumo, oratorinių gebėjimų, gebėjimo valdyti nenumatytas situacijas teismo posėdžio metu ar reagavimo į teisėjo klausimus.	nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką. Konkretūs reikalavimai, atsižvelgiant į šių teisinių paslaugų specifiką, būtų nustatomi įgyvendinamajame teisės akte. Sutiktina, kad teisinio atstovavimo ir teisinių konsultacijų paslaugos pasižymi specifinėmis savybėmis. Jas įsigyjant gali būti reikalinga užtikrinti konfidencialios informacijos, teisinės pozicijos ir procesinės strategijos apsaugą, taip pat sudaryti galimybę teisinį atstovą pasirinkti operatyviai, kai būtinybę įsigyti paslaugas lemia procesiniai terminai ar kitos neatidėliotinos aplinkybės. Tačiau šios aplinkybės pagrindžia poreikį nustatyti atitinkamų paslaugų pobūdžiui pritaikytą reguliavimą, o ne apskritai atsisakyti jų įsigijimo pagrįstumo, skaidrumo ir viešųjų lėšų naudojimo kontrolės reikalavimų.
4.		Nesant Vyriausybės įgyvendinamojo teisės akto projekto, nėra galimybės įvertinti faktinio reguliavimo poveikio savivaldybių institucijoms, administracinės naštos, procedūrų trukmės, papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių poreikio, taip pat poveikio savivaldybių galimybėms operatyviai ir tinkamai ginti savo teises teismuose, arbitraže ar kitose institucijose.	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad Įstatymo projektu nėra nustatomos konkrečios Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nurodytų teisinių paslaugų įsigijimo procedūros ar jų atlikimo terminai. Įstatymo projektu Vyriausybei suteikiami įgaliojimai nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką. Todėl Įstatymo projekto priėmimas savaime nesukuria pastaboje nurodytos administracinės naštos, nenustato konkrečios procedūrų trukmės ar papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių poreikio.

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
			Konkretus poveikis šiais aspektais priklausys nuo Įstatymo projektą įgyvendinančiame Vyriausybės nutarime pasirinktų reguliavimo priemonių. Rengiant šį teisės aktą turės būti įvertintas siūlomų konkrečių reikalavimų proporcingumas, jų poveikis valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms, administracinė našta ir poreikis užtikrinti galimybę operatyviai įsigyti teisines paslaugas, kai tai būtina dėl procesinių terminų ar kitų objektyvių aplinkybių.
5.		Dėl savivaldos savarankiškumo Projektu siūloma VPI 6 straipsnio 4 punkto a ir b papunkčiuose nustatyti blanketinę nuostatą, kad šių teisinių paslaugų pirkimų tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė, tačiau įstatymo projekte nėra nustatoma pati teisinių paslaugų įsigijimo sistema, jos esminiai principai ir aiškios Vyriausybei suteikiamų įgaliojimų ribos, o esminis reguliavimas iš esmės perkeliamas į poįstatyminį teisės aktą. Tokiu būdu Vyriausybei faktiškai būtų suteikta galimybė poįstatyminiu teisės aktu nustatyti esmines savivaldybių sprendimų priėmimo bei jų veiklos organizavimo sąlygas. Toks teisinio reguliavimo modelis kelia abejonių dėl jo suderinamumo su konstituciniu teisinės valstybės principu ir Konstitucijos 120 straipsnyje įtvirtintu savivaldybių savarankiškumu. Konstitucinis Teismas ne kartą yra išaiškinęs, kad poįstatyminiais teisės aktais gali būti nustatomas tik įstatymų įgyvendinamasis teisinis reguliavimas, tačiau jais negali būti nustatytas naujas teisinis reguliavimas, taip pat negali būti iš esmės pakeistas įstatyme nustatytas reguliavimas ar išplėsta vykdomosios valdžios institucijos kompetencija taip, kad būtų peržengtos įstatyme nustatytos ribos.	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad Įstatymo projektu nėra siekiama Vyriausybei suteikti neribotą kompetenciją nustatyti savivaldybių veiklos organizavimo ar sprendimų priėmimo tvarką. Siūlomas teisinis reguliavimas yra susijęs su konkrečia ir ribota sritimi – Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nurodytų teisinių paslaugų įsigijimu naudojant viešąsias lėšas. Įstatymo projekto tikslas – sudaryti teisines prielaidas nustatyti vienodus tokių paslaugų įsigijimo reikalavimus, susijusius su paslaugų įsigijimo poreikio ir išlaidų pagrįstumu, paslaugų teikėjo parinkimu, sprendimų skaidrumu ir racionalių viešųjų lėšų naudojimu. Toks reguliavimas savaime nepanaikina savivaldybių teisės savarankiškai spręsti, ar konkrečiu atveju yra poreikis pasitelkti išorės teisinių paslaugų teikėją, kokio pobūdžio teisinės paslaugos yra

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		Savivaldybės nuomone, jeigu valstybė siekia nustatyti vienodus teisinių paslaugų įsigijimo reikalavimus, tokie esminiai reikalavimai turėtų būti įtvirtinti įstatymu, aiškiai apibrėžiant Vyriausybės kompetencijos ribas. Siūlytina neapsiriboti projektu siūloma blanketine nuostata, kad „Šių pirkimų tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė“, o nustatyti bent jau pagrindinius Vyriausybei suteikiamų įgaliojimų kriterijus ir aiškiai nustatyti savarankiškas savivaldybių diskrecijos ribas.	reikalingos ir nuspręsti, kokie tiekėjų atrankos kriterijai geriausiai atitinka konkretaus pavedimo poreikius. Pažymėtina ir tai, kad Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnyje jau yra įtvirtintas teisinio reguliavimo modelis, pagal kurį Vyriausybei suteikiami įgaliojimai nustatyti tam tikrų paslaugų, kurioms netaikomi Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimai, pirkimo tvarką. Todėl Įstatymo projektu nėra kuriamas iš esmės naujas vykdomajai valdžiai deleguojamo reguliavimo modelis, bet siekiama nuosekliau reglamentuoti Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnyje nustatytas išimtis.
6.		Dėl siūlomo reguliavimo poreikio pagrįstumo ir sistemiškumo STT 2026 m. atliktoje korupcijos rizikos analizės išvadų rekomendacijose Vyriausybei buvo rekomenduota koordinuoti ir užtikrinti, kad jai pavaldžiose ministerijose, būtų nustatyta teisinių paslaugų, susijusių su teisėkūros procesu, įsigijimo tvarka, o ne su teisinio atstovavimo procesu, todėl lieka visiškai neaiškus ir nepagrįstas siekis išplėsti Vyriausybės įgaliojimus suteikiant galimybę poįstatyminiu teisės aktu sureguliuoti ir teisinių paslaugų pirkimus, kurie susiję su teisiniu atstovavimu (VPĮ 6 straipsnio 4 punkto a papunktis). Lietuvos Respublikos Seimo audito komiteto (toliau – Audito komitetas) 2025 m. spalio 8 d. protokoliniu nutarimu Nr. 141-P-23 (toliau – Nutarimas), prašė savivaldybių ir kitų institucijų pasitvirtinti teisinių paslaugų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkas. Vykdydamos Audito komiteto prašymą, daugelis savivaldybių ir institucijų, be kita ko vykdydamos Viešųjų pirkimų tarnybos rekomendacijas, pasitvirtino vidines	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto poreikis ir jo reguliavimo apimtis nėra grindžiami vien Specialiųjų tyrimų tarnybos 2026 m. korupcijos rizikos analizėje pateiktomis rekomendacijomis. Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į visumą aplinkybių, įskaitant Seimo Audito komiteto pateiktas rekomendacijas, taip pat poreikį užtikrinti nuoseklų ir sistemą Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnyje nustatytų išimčių reglamentavimą. Todėl aplinkybė, kad atskira Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacija yra susijusi su tam tikros rūšies teisinių paslaugų įsigijimu, savaime nelemia ir neapriboja Įstatymo projekto reguliavimo dalyko. Įstatymo projektu sprendžiamas platesnis

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		tvarkas, taikytinas teisinių paslaugų įsigijimams. Nuo Audito komiteto prašymo, kuriuo buvo prašoma pasitvirtinti teisinių paslaugų pirkimo tvarkas, praėjo gana mažas laiko tarpas, todėl akivaizdu, jog praėjus kiek daugiau nei pusmečiui, nėra visiškai jokio pagrindo teigti ir daryti vienareikšmės išvados, kad vien tik savivaldybių ir (ar) kitų institucijų nusistatytos teisinių paslaugų pirkimo tvarkos neužtikrina konkurencijos ar pakankamo viešųjų finansų panaudojimo skaidrumo, pagrįstumo ir racionalumo. Be to, STT 2026 m. korupcijos rizikos analizės išvadoje, kuriuo grindžiamas teisinio reguliavimo poreikis, analizės laikotarpis – nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2025 m. liepos 31 d., taigi ši analizė ir išvados neatspindi situacijos po Audito komiteto 2025 m. spalio 8 d. protokoliniu nutarimu Nr. 141-P-23 priimtų sprendimų. Atitinkamai, manytina, kad tikslai, kurių siekiama įstatymo pakeitimu, jau yra arba galėtų būti pasiekti kitomis priemonėmis, o įgaliojimų suteikimas Vyriausybei nustatyti vieną tvarką, kuri galėtų visiems, vertintinas kaip perteklinis reguliavimas, kuriam nėra pakankamai pagrįsto objektyvaus poreikio. Taip pat teisinių paslaugų įsigijimo srityje vienodas ir centralizuotas procedūrinis reguliavimas negali būti grindžiamas vien siekiu formaliai suvienodinti VPI 6 straipsnyje nustatytų išimčių taikymą. Šiuo atveju turėtų būti atsižvelgiama į išskirtinių teisinių paslaugų pobūdį ir išsaugota perkančiosios organizacijos galimybė konkrečiu atveju pasirinkti tinkamiausią teisinių paslaugų teikėją.	klausimas – bendrų teisinių prielaidų nustatyti Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nurodytų teisinių paslaugų įsigijimo tvarką nebuvimas. Taip pat pažymėtina, kad vien vidaus teisės aktų priėmimas savaime neužtikrina vienodos teisinių paslaugų įsigijimo praktikos nacionaliniu lygmeniu.
7.	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, 2026 m. rugpjūčio 14 d. raštas Nr. 3-1225	Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) 6 straipsnyje numatyti atvejai, kada VPI nuostatos yra netaikomos. Viena iš VPI netaikymo išimčių yra	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto tikslas nėra vien užtikrinti, kad atskiros valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos turėtų vidaus teisinių paslaugų įsigijimo tvarkas.

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		teisinių paslaugų pirkimai, numatyti VPĮ 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose. Atkreiptinas dėmesys, kad VPĮ pakeitimo projekto taikymo sritis apimtų ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaigų, įstaigų prie ministerijų ir Vyriausybės įsteigtų kitų biudžetinių įstaigų procesus įsigyjant teisines paslaugas. Pažymėtina, kad 2025 m. Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetas ir Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnyba vykdė aktyvų viešojo sektoriaus institucijų įsigyjamų teisinių paslaugų tyrimą ir pateikė siūlymus bei rekomendacijas, kaip institucijoms tobulinti vidaus tvarkas, taikytinas teisinių paslaugų įsigijimams, užtikrinant vidaus kontrolę. Energetikos ministerijos nuomone, atsižvelgiant į tai, ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytais teisėkūros tikslingumo, proporcingumo ir efektyvumo principais, siekis užtikrinti viešųjų finansų panaudojimo efektyvumą, racionalumą, skaidrumą ir atitiktį viešųjų pirkimų principams ir procedūroms perkant teisines paslaugas, būtų tinkamai įgyvendintas kitomis priemonėmis, nustatant atitinkamą reguliavimą žemesnės galios teisės aktuose t. y. institucijoms pasitvirtinus (patikslinus) vidaus teisinių paslaugų įsigijimo tvarkas, kaip buvo nurodyta aukščiau minėtose Seimo Audito komiteto ir Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacijose. Energetikos ministerija taip pat atkreipia dėmesį, kad VPĮ pakeitimo projekto aiškinamajame rašte nėra pakankamai atskleista, kaip būtų reglamentuojamas teisinių paslaugų įsigijimas ir kokios konkrečiai pirkimo procedūros turėtų būti taikomos. Toks teisinio reguliavimo neaiškumas kelia riziką, kad teisinių paslaugų įsigijimo procesas galėtų tapti nepagrįstai ilgas	Įstatymo projektu siekiama sudaryti teisines prielaidas nustatyti bendrus Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nurodytų teisinių paslaugų įsigijimo reikalavimus, siekiant užtikrinti nuoseklesnę praktiką, viešųjų lėšų naudojimo pagrįstumą, skaidrumą ir racionalumą. Seimo Audito komiteto ir Specialiųjų tyrimų tarnybos rekomendacijų pagrindu institucijų patvirtintos ar patikslintos vidaus teisinių paslaugų įsigijimo tvarkos yra reikšmingos stiprinant konkrečių institucijų vidaus kontrolę. Tačiau atskirų institucijų vidaus teisės aktai pagal savo pobūdį neužtikrina vienodų reikalavimų nacionaliniu lygmeniu, nes jų priėmimas, turinys ir detalumas priklauso nuo kiekvienos institucijos pasirinkimo. Todėl tokios vidaus tvarkos ir Įstatymo projektu siekiamas reguliavimas nėra tapačios priemonės. Įstatymo projekto rengimą paskatino šiuo metu egzistuojanti nevienoda ir fragmentuota teisinių paslaugų įsigijimo praktika, aiškių kriterijų, kada tikslinga pasitelkti išorinius teisinių paslaugų teikėjus, trūkumas, taip pat ne visais atvejais tinkamai pagrindžiamas tokių paslaugų įsigijimo poreikis ir planuojamų išlaidų pagrįstumas. Palikus reguliavimą tik atskirų institucijų vidaus teisės aktams, bendrų reikalavimų nustatymo tikslas nebūtų pasiektas. Kartu pažymėtina, kad Įstatymo projektu nėra panaikinamos Viešųjų pirkimų įstatymo 6

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		ir sukeltų neproporcingą administracinę naštą perkančiosioms organizacijoms. Tai ypač aktualu teisminių ir arbitražo procesų atvejais, kai teisinių paslaugų poreikis gali atsirasti skubiai, o procesiniai terminai yra trumpi ir negali būti pratęsimi dėl vykdomų pirkimo procedūrų. Praktikoje net ir nedidelės apimties teisinių paslaugų įsigijimo procesai gali užtrukti iki 30 darbo dienų, todėl siūlomas reguliavimas tam tikrais atvejais galėtų apsunkinti teisinių paslaugų įsigijimą laiku. Be to, Energetikos ministerijos vertinimu, teisinių paslaugų įsigijimo specifika neleidžia jų vertinti vien pagal standartinius pirkimo kriterijus. Esminę reikšmę turi paslaugų teikėjo kompetencija ir specifinės žinios, patirtis konkrečioje srityje, reputacija ir klientų atsiliepimai. Todėl svarbu užtikrinti pakankamą lankstumą, kad perkančiosios organizacijos galėtų atsižvelgti į individualų konkrečios teisinės paslaugos poreikį ir užtikrinti galimybę įsigyti aukštos kokybės teisinės paslaugas efektyviai tenkinant specifinius viešojo sektoriaus subjekto poreikius.	straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nustatytos išimtys ir šiose nuostatose nurodytoms paslaugoms nėra siūloma taikyti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų viešųjų pirkimų procedūrų. Įstatymo projektu Vyriausybei suteikiami įgaliojimai nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką, o konkretūs reikalavimai bus nustatomi įgyvendinamajame teisės akte, atsižvelgiant į šių paslaugų specifiką.
8.	UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“, 2026 m. rugpjūčio 14 d. raštas Nr. SD-106-26	VPĮ projekto siūlomu pakeitimu nustatoma, kad tam tikrų teisinių paslaugų pirkimų, kuriems netaikomas VPĮ, tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Manome, kad toks pakeitimas nėra tikslingas, todėl siūlome jo atsisakyti. VPĮ 6 straipsnyje yra pateiktas baigtinis sąrašas paslaugų, kurių įsigijimui VPĮ reikalavimai netaikomi. Šis sąrašas yra perkeltas iš Direktyvos. Šiame paslaugų sąrašė yra ir specialios teisinės paslaugos, susijusios su atstovavimu arbitražo, taikinimo ar teisminiame procese. Tiek Direktyva, tiek VPĮ numato, kad viešųjų pirkimų išimtis taikoma ne visoms, bet tik tam tikroms, specifinio pobūdžio teisinėms paslaugoms.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad aplinkybė, jog Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nurodytoms teisinėms paslaugoms netaikomi Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimai, savaime nereiškia, kad šių paslaugų įsigijimas turi būti paliktas už bet kokio nacionalinio teisinio reguliavimo ribų. Įstatymo projektu nėra siūloma panaikinti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų išimčių ar šioms paslaugoms nustatyti Viešųjų pirkimų įstatyme reglamentuojamas viešųjų pirkimų procedūras. Įstatymo projektu siekiama

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		Pažymėtina, kad Direktyvos logika aiškiai patvirtina, jog tam tikros teisinės paslaugos yra išimtinio pobūdžio ir dėl savo prigimties negali būti reguliuojamos nei viešųjų pirkimų taisyklėmis, nei jokia alternatyviu nacionaliniu reguliavimu. Direktyva ne tik nustato išimtį, bet ir paaiškina jos priežastį – šios paslaugos paprastai teikiamos asmenų ar institucijų, kurie yra skiriami būdais, nesuderinamais su konkurencinėmis procedūromis. Todėl nacionalinis reguliavimas, kuriuo būtų nustatytos Vyriausybės taisyklės, de facto sukurtų naują procedūrinį režimą, kuris galimai neatitiktų Direktyvos tikslo palikti šias konkrečius pobūdžio paslaugas už bet kokio reguliavimo ribų. Tokiu būdu, manytina, galėtų būtų paneigiama pati išimties esmė ir sukurtas reguliavimas, kurio ES teisė ne tik nereikalauja, bet ir aiškiai vengia. Aptariamoms su atstovavimu susijusios teisinės paslaugos yra fiduciarinio pobūdžio, t. y. tarp perkančiosios organizacijos ir teisinių paslaugų teikėjo paprastai susiklosto pasitikėjimu pagrįsti santykiai, griežto konfidencialumo reikalavimai. VPĮ 6 straipsnio 4 dalies išimtis yra viena iš nedaugelio išimtinių situacijų, kur įstatymų leidėjas pripažįsta, jog paslaugos teikėjo pasirinkimas turi būti grindžiamas intuitu personae, t. y. pasitikėjimu konkrečiu asmeniu. Bet koks papildomas reguliavimas, nustatantis procedūrinius reikalavimus, atrankos kriterijus ar dokumentavimo pareigas, neišvengiamai ribotų perkančiosios organizacijos galimybę laisvai pasirinkti konkretų atstovą, taip paneigiant pačią išimties esmę ir sukurtų situaciją, kai išimtis formaliai egzistuoja, tačiau jos praktinis turinys būtų paneigiamas.	suteikti Vyriausybei įgaliojimus nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką, atsižvelgiant į jų specifinį pobūdį. Direktyvoje 2014/24/ES nustatytas tam tikrų teisinių paslaugų pašalinimas iš jos taikymo srities reiškia, kad valstybės narės neprivalo šioms paslaugoms taikyti Direktyvoje nustatyto viešųjų pirkimų procedūrinio režimo. Tačiau iš to savaime nekyla draudimas nacionalinėje teisėje nustatyti viešųjų lėšų panaudojimo pagrįstumo, skaidrumo ir kontrolės reikalavimus, jeigu tokiais reikalavimais nėra paneigiama atitinkamos išimties esmė ir faktiškai atkuriamas šioms paslaugoms netaikomas viešųjų pirkimų procedūrinis režimas. Sutiktina, kad Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a ir b papunkčiuose nurodytoms teisinėms paslaugoms būdingas ypatingas pasitikėjimo tarp kliento ir teisinių paslaugų teikėjo elementas, konfidencialumo poreikis, o paslaugų teikėjo asmeninės ir profesinės savybės gali turėti esminę reikšmę. Tačiau šios aplinkybės savaime nepaneigia galimybės nustatyti reikalavimus, kuriais būtų užtikrinamas sprendimo įsigyti išorines teisinės paslaugas ir joms panaudoti viešąsias lėšas pagrįstumas bei atsekamumas. Įstatymo projektu Vyriausybei suteikiami įgaliojimai nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką, o konkretūs reikalavimai bus nustatomi įgyvendinamajame teisės akte, atsižvelgiant į šių paslaugų specifiką.

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		VPĮ 6 straipsnio 4 dalies e punkte yra aiškiai nurodyta, kad įstatymas netaikomas „kitų teisinių paslaugų, susijusių su viešosios valdžios funkcijų atlikimu, kurių teikėjai yra skiriami ar atrenkami tokiu būdu, kuris dėl nuo perkančiosios organizacijos nepriklausančių priežasčių pirkimų taisyklėmis negali būti reglamentuojamas“. Manytina, kad tokių paslaugų įsigijimo tvarka taip pat negalėtų ir neturėtų būti reglamentuojama kitokiomis universaliomis ne viešųjų pirkimų taisyklėmis, kurias nustatytų Vyriausybė, nes tai nėra suderinama su tokių paslaugų teikimo pobūdžiu. Pagal VPĮ išimtis atliekamų teisinių paslaugų pirkimų reglamentavimas sukurtų perteklinę administracinę naštą perkančiosioms organizacijoms, o VPĮ pakeitimo projekto tikslai galėtų būti pasiekiami kitomis priemonėmis. Atkreiptinas dėmesys, kad dalis perkančiųjų organizacijų jau yra pasitvirtinusios vidaus teisės aktus dėl pagal VPĮ išimtis atliekamų pirkimų vykdymo, kur numatytos reikalingos vidinės procedūros, padedančios užtikrinti tokių pirkimų skaidrumą, objektyvumą, racionalų lėšų naudojimą bei reikalingas kitas vidines, pagal perkančiosios organizacijos struktūrą ir taikomas kitas kontrolės priemones, reikiamas procedūras, pavyzdžiui, veiklos partnerio stropų patikrinimą, kurio metu įvertinamas potencialaus partnerio teisinis statusas, naudos gavėjai, reputacijos ir korupcijos rizika ir pan. Vyriausybės nutarimas būtų nesuderinamas su teisėkūros tikslingumo ir efektyvumo principais. Proporcingumo principas reiškia, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę	Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo išvadai, kad pats įgaliojimų Vyriausybei nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką suteikimas paneigtų Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkte nustatytų išimčių esmę ar savaime sukurtų neproporcingą administracinę naštą.

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		ir kitokią našta, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti. VPI projekto tikslų aprašyme numatyta, kad pakeitimu siekiama suteikti įgaliojimus Vyriausybei nustatyti pagal VPI išimtis atliekamų teisinių paslaugų pirkimų tvarką, kuria būtų užtikrinamas skaidrus, racionalus ir efektyvus viešųjų finansų naudojimas. Lietuvoje galiojančiuose teisės aktuose jau yra įtvirtinta pareiga viešuosius finansus naudoti skaidriai, efektyviai, kuo mažesnėmis sąnaudomis siekiant geriausio rezultato. Tai yra bendro pobūdžio pareigos ir principai, kuriais privaloma vadovautis visada. Manytina, kad šių principų taikymo įsigyjant būtent specifines teises paslaugas, kurioms netaikomi VPI reikalavimai, detalizavimas papildomame teisės akte būtų perteklinis, kuriantis ne papildomą vertę, o tik didinantis administracinę naštą perkančiosioms organizacijoms.	
9.	Lietuvos verslo konfederacija, 2026 m. rugpjūčio 13 d., Nr. 26-135AR	Siūlomas Projektas ne tik yra nesuderinamas, bet ir prieštarauja tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniam viešųjų pirkimų teisiniui reguliavimui, paneigdamas Direktyvos 10 straipsnyje ir VPI 6 straipsnyje įtvirtintų išimčių esmę. Tokiu būdu sukuriamas vidinis teisės sistemos prieštaravimas ir pažeidžiamas įstatymo viršenybės principas. Tai reiškia, kad tokie klausimai, kaip tiekėjų atrankos ir kiti kriterijai, kuriuos Projektu numatoma pavesti sureguliuoti Vyriausybei, savo prigimtimi negali būti taikomi būtent šioms teisinėms paslaugoms, nes 1) teisinės paslaugos, ypač atstovavimas, yra fiduciarinio pobūdžio santykiai, paremti abipusiu pasitikėjimu, todėl perkančioji organizacija turi turėti diskreciją pasirinkti konkretų advokatą, kuriuo pasitiki, o ne būti saistoma formalių konkurencinių kriterijų;	Neatsižvelgta Pažymėtina, kad Įstatymo projektu nėra siūloma panaikinti ar susiaurinti Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 4 punkto a, b ir e papunkčiuose nustatytų išimčių, taip pat nėra siūloma šioms teisinėms paslaugoms taikyti Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų viešųjų pirkimų procedūrų. Įstatymo projektu Vyriausybei suteikiami įgaliojimai nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką, atsižvelgiant į jų specifinį pobūdį. Aplinkybė, kad Direktyvos 2014/24/ES 10 straipsnyje nurodytoms paslaugoms netaikomas Direktyvoje nustatytas viešųjų pirkimų režimas, savaime nereiškia, kad valstybė narė negali nacionalinėje teisėje nustatyti jokių

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
		2) teisinės paslaugos yra neatsiejamai susijusios su konfidencialumu; 3) teisinių paslaugų kokybė priklauso nuo individualių advokato savybių. Šie veiksniai yra subjektyvūs ir kontekstiniai, todėl jų vertinimas pagal formalizuotus kriterijus neišvengiamai būtų dirbtinis ir neatspindėtų realios paslaugų vertės. Tiek Europos Sąjungos, tiek ir nacionalinis įstatymų leidėjas imperatyviai nustato, kad minėtoms paslaugoms VPI reikalavimai, įskaitant Vyriausybės nustatoma tvarką, netaikomi, motyvuodamas jų prigimties ypatumais; kita vertus, Vyriausybė poįstatyminiu teisės aktu siekia įtvirtinti alternatyvų reguliavimo mechanizmą, kuris savo turiniu – struktūra, procedūriniais etapais ir taikomais instrumentais – iš esmės atitiktų viešųjų pirkimų procesą. Tokiu būdu de facto atkuriamas VPI reguliavimas srityje, kurioje įstatymų leidėjas sąmoningai jo atsisakė, kas kelia abejonių dėl tokio poįstatyminio reguliavimo atitikties įstatymo viršenybės principui.	reikalavimų, susijusių su tokių paslaugų įsigijimu ir viešųjų lėšų panaudojimo pagrįstumu bei kontrole. Tokiu nacionaliniu reguliavimu negali būti paneigiama Direktyvoje ir Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytos išimties esmė ar faktiškai atkuriamas šioms paslaugoms netaikomas viešųjų pirkimų procedūrinis režimas, tačiau išimties iš viešųjų pirkimų teisinio režimo negalima tapatinti su išimtimi iš bet kokio nacionalinio teisinio reguliavimo. Sutiktina, kad atstovavimo ir su juo susijusioms teisinėms paslaugoms būdingas ypatingas kliento ir teisinių paslaugų teikėjo tarpusavio pasitikėjimas, konfidencialumas, taip pat didelė konkretaus paslaugų teikėjo profesinės patirties, specializacijos ir kitų konkrečiam pavedimui reikšmingų savybių svarba. Tačiau šios aplinkybės nepaneigia galimybės nustatyti reikalavimus, skirtus užtikrinti, kad sprendimas viešosiomis lėšomis įsigyti išorines teises paslaugas būtų objektyviai pagrįstas ir tinkamai įformintas, o paslaugų teikėjo pasirinkimas ir už paslaugas mokamas atlygis būtų pagrindžiami konkretaus pavedimo aplinkybėmis. Tiekėjo parinkimui taikomų reikalavimų nustatymas šiuo atveju savaime nėra tapatus Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytos konkurencinės procedūros taikymui. Tokie reikalavimai gali būti orientuoti į sprendimo pagrįstumą ir atsekamumą, kartu paliekant perkančiajai organizacijai diskreciją, būtiną

Eil. Nr.	Pastabą pateikusi organizacija, rašto data ir numeris	Pastaba	Teisės akto projektą parengusios organizacijos komentaras
			atsižvelgti į konkretaus pavedimo pobūdį, sudėtingumą, paslaugų teikėjo specializaciją ir patirtį, būtinybę užtikrinti konfidencialumą, operatyvumą bei kitas objektyvias aplinkybes. Įstatymo projektu taip pat nenustatoma pareiga teisinių paslaugų teikėją parinkti pagal mažiausią kainą ar kitus standartizuotus viešiesiems pirkimams būdingus kriterijus. Įstatymo projektu Vyriausybei suteikiami įgaliojimai nustatyti šių paslaugų įsigijimo tvarką, o konkretūs reikalavimai bus nustatomi įgyvendinamajame teisės akte, atsižvelgiant į šių paslaugų specifiką.
